

HAJDU

70 éve az iparban

”

**Ahol a tradíció
és a jövő
találkozik.**

I. rész

A HAJDU történetének kezdete

1950 – 1969

az új szerelőüzem" (mosógép gyártás)

1948-ban, a kommunista párt teljes hatalomátvételét, és az egységes munkáspárt – Magyar Dolgozók Pártja – létrehozását követően megkezdődött a sztálini típusú iparosítási program előkészítése. A magángazdaság teljes felszámolására törekedtek. 1950-re megvalósult az ipar államosítása és központi irányítás alá vonása, állami monopóliummá vált a külkereskedelem. Az Országos Tervhivatal (OT) az első ötéves terv középpontjába – amelyet 1950. január 01-től indítottak – a nehézipar kiépítését állította. Az iparosításon belül legnagyobb hangsúlyt a hadiipar rekonstrukciója és új üzemek létesítése kapta. 1950-ben az Országos Tanács közel 40 hadiipari üzem építésének, illetve rekonstrukciójának terveit készítette elő, amelyből 10 teljesen új telepítésű „tükrüzem” volt. Ennek az előkészítő munkának meghatározó szempontja volt a biztos hátszágban való elhelyezés. 1945 előtt a magyar hadiipari kapacitások Budapesten, illetve Dunántúl és Észak-Magyarország hagyományos nehézipari központjában épültek ki. Ezeknek a létesítményeknek a helyszínei ismertek voltak, így egy, az országot érő támadás esetén veszélyeztetettek voltak. Ezért az újonnan létesítendő üzemek számára Észak- és Kelet-Magyarországon addig nem iparosodott, jól álcázható terepadottságokkal rendelkező területeket kerestek. Ezekben a területeken a gyártókapacitások megduplázása vagy éppen többszörözése érdekében a meglévő gyárral megegyező

feladatú, profilú hadiüzemek (tükrüzemek) létesültek. Ugyancsak stratégiai okokból főként a tüzérségi lőszergyártásnál a gyártási folyamat egyes szakaszait széttelepítették: más területeken folyt a részegységek gyártása, illetve a végszerelés. Ez a munka szovjet irányítás mellett zajlott, az új gyárak tervei szinte kivétel nélkül szovjet dokumentációk adaptálásával készültek. A korábban Magyarországon rendszerben lévő fegyvertípusok gyártását leállították, csak szovjet licencek alapján készülhettek hadiipari eszközök.

Ennek az iparosítási, hadiiparosítási programnak a keretein belül jelölték ki Téglást 1950-ben, mint hadiipari gyártásra alkalmas helyszínt. Korábban ipari tevékenység nem folyt ezen a területen, jól álcázható volt. A lakossága kb. 3000 fő volt, amelynek nagy része mezőgazdasági tevékenységet folytatott, szociális és kulturális ellátottság igen alacsony volt. A HAJDU cégcsoport jogelődje, a Hajdúsági Iparművek felvonulási épületének első cölöpjeit 1950. november 19-én ütötték le, majd a mélyépítési munkák 1951 tavaszán kezdődtek el. A kivitelezést rabok végezték. A befejezés tervezett határideje 1952. december 31. volt, amely azonban későbbre tolótt.

1953-ra az erőltetett hadiiparosítás, háborús időket idéző gazdaságpolitika nyomán a magyar gazdaság összeomlás közeli állapotba került.

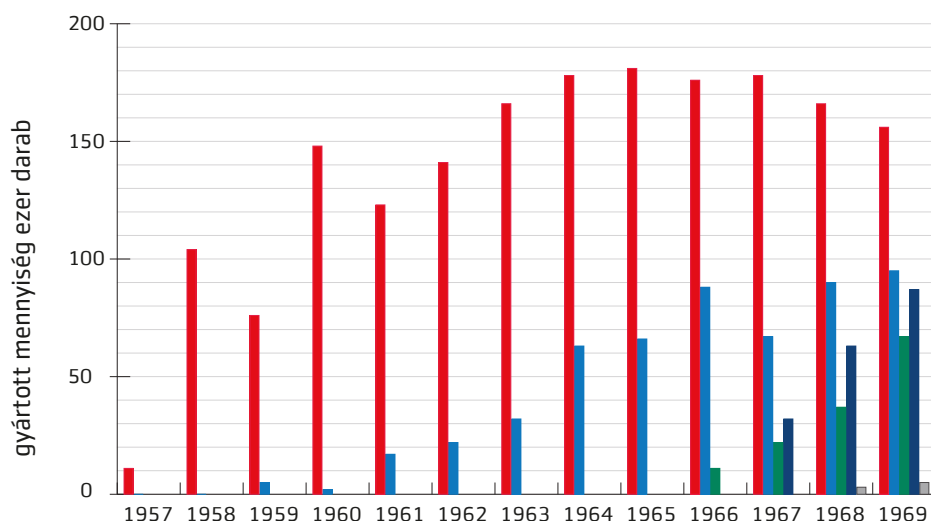
a 402-es centrifuga használat közben

Sztálin halálát követően a magyar gazdaságpolitikában is változás következett be. Rákosi lemondásával, Nagy Imre kinevezését követően megkezdődött a felduzzasztott hadsereg leépítése, katonai kiadások lefaragása, a nehézipar fejlesztésének visszafogása. Cél volt a lakosság életkörülményeinek látványos javítása.

A hadiipari kiadások és megrendelések drasztikus visszaesése miatt a kialakított vállalatoknak kapacitáskihasználási problémái voltak. Mindezek következtében ezekre a hadiipari vállalatokra osztották az addig elhanyagolt közszükségleti cikkek gyártását.

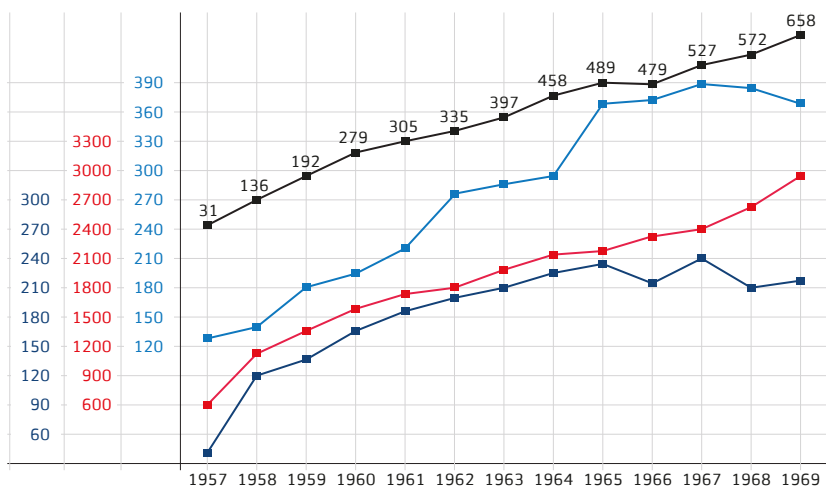
1953-ban a kormányprogram hatására a HAJDÚSÁGI IPARMŰVEK eredeti beruházási programját leállították. 1954-ben csak a legszükségesebb szociális és kulturális beruházásokat fejezték be. A gépeket az építkezés megkezdésekor megrendelték, amelyek így azonban hamarabb megérkeztek, mint ahogy a létesítmények elkészültek. Ez óriási problémát okozott, telepíteni nem lehetett a berendezéseket. A gépek 20%-át más állami vállalatokhoz irányították át, ami azonban a termelés 1954-es beindítását követően igen nagy gondot jelentett. Az első évben kísérleti-, majd speciális, azaz gyalogsági lőszergyártás folyt. A többlet forgácsoló kapacitás lekötése érdekében bérnyártást is végzett a Hajdúsági Iparművek. Ezek jellemzően Morse csökkentő hüvelyek, teher és gépjárművek alkatrészei, illetve textilgép alkatrészek voltak. A gyár építése végül 1955-56-ban fejeződött be.

A hadiipar átállása kapcsán megbomlott az addig megszokott rend. Bizonytalanság volt a rendszerben, a Honvédelmi Minisztérium rövidtávon csökkentette a megrendeléseket, hosszú távra nem tudott egyértelmű előrejelzést adni. A legfelsőbb politikai vezetés túl általános elveket határozott meg a közszükségleti cikkek, illetve a mezőgazdasági gépek gyártásának előtérbe helyezésével kapcsolatban. A Tervhivatal sem koordinálta a folyamatot. A vállalatoknak ebben a helyzetben önálló helyzetfelismerésre, kezdeményezésre volt szükségük a kialakult kapun belüli munkanélküliség megszüntetésére, kapacitás lekötésére, új profil kialakítására. 1957-ben központilag megfogalmazásra került, hogy a vállalatok másodprofilját úgy kell kialakítani, hogy a lakossági igényeket ki tudják elégíteni, ugyanakkor szükség esetén gyorsan vissza tudjanak állni a hadiipari gyártásra. A lakossági igényeken belül kiemelt kérdéssé vált a lakosság mosógéppel, hűtőszekrényvel és motorkerékpárral való ellátása. 1961-től a lakossági gyártás felfuttatásával párhuzamosan átfegyverkezési program is megkezdődött, amely kapcsán a hadiipari megrendelések ismét növekedtek. Az elvárás ekkorra azonban már

1. ábra
háztartási gépek
gyártásának alakulása
1957-69

- mosógép
- centrifuga
- boyler
- porszívó
- akku

2. ábra
a vállalat gazdasági fejlődése
1957-69

- egy főre eső termelési érték (ezer Ft)
- összes létszám (fő)
- állószközök bruttó értéke (százezer Ft)
- teljes termelési érték (millió Ft)

az volt, hogy a hadiipari megrendelések mellett a lakossági igényeket is ki kell elégíteni. Mindez azonban csak vállalaton belüli átszervezésekkel, beruházásokkal és – a civil gyártáshoz kapcsolódóan – önálló termékfejlesztés elindításával valósult meg.

A HAJDÚSÁGI IPARMŰVEK az akkori vállalatvezetés kezdeményezésére 1957-ben kezdte meg a háztartási gépek gyártását. Minden a mosógéppel kezdődött. A HAJDU megkapta a mosógépgyártás profilját. A pápai ELEKTERMAX-tól vette át a gyártást, tekintettel arra, hogy rendelkezett szabad kapacitással és műszakilag is jobban felkészült volt. Az addigi forgácsolás és hőkezelés mellé be kellett vezetni a lemezfeldolgozást, felületki-készítést és szerelési tevékenységet is. Az M01-es típusból 1957-60 között több, mint 240.000 darab került a háztartásokba. Az első önálló fejlesztésű konstrukció M02 volt, ebből azonban csak néhány száz darab készült, egyedi kialakítása miatt nem kapott forgalomba hozatali engedélyt. 1959-ben készült el az M03-as típusú mosógép, amely 1,5 kg ruhát tudott mosni, kisebb és könnyebb volt az M01-es típusnál, továbbá kevesebb víz elegendő volt a mosáshoz. Hengeres kialakítású volt, és zománczott üsttel szerelték. Ugyancsak ebben az évben kezdte meg a társaság a centrifuga gyártását is. Ez a termék nem csak a HAJDÚSÁGI IPARMŰVEK számára volt új termék, de az országnak is. Az 50-es évek végére már 2 fajta mosógépet és egy centrifugát

gyártott a HAJDU. Saját maga végezte a zománcozást, illetve megterveztek egy kényszerpályás „futószalagot” az üst- és palástgyártáshoz.

A lakosság egyre növekvő igénye miatt tovább kellett növelni a gyártási volument. Ennek érdekében az 1960-as években meg kellett teremteni a tömeggyártás feltételeit, és ki kellett alakítani a szakmai utánpótlás rendszerét is. Így a társaság kialakította a szakmunkásképzés rendszerét és feltételeit, amelyben nehézséget okozott a földrajzi elszigeteltség. 1960-65 között bevezette a tekercsből való gyártást, korszerűsítette a szerelést – folyamatosan mozgó szerelőszalagot vezetett be. Korszerűsítette felületkezelést: saját maga végezte a festék előkészítést, valamint a zománcórlést, új festőüzemet helyezett üzembe, illetve bevezette a műanyag bevonatok alkalmazását. Hegesztési technológiáját fejlesztette ignitronos impulzus vezérlésű gépek munkába állításával és a vonalhegesztés kiterjedtebb alkalmazásával. A gyártás azonban még műhely rendszerben folyt, a tömegszerű gyártás feltételeit nem tudta jól kielégíteni.

A hatvanas évek második felére, a harmadik öt éves terv időszakában a HAJDÚSÁGI IPARMŰVEK célja az volt, hogy gyártási rendszerét tovább korszerűsítve magas szervezettségű, folyamatrendszerű tömeggyártást tudjon megvalósítani, termékpalettáját pedig tovább bővítsé.

tömbösített szerelés

tanműhely

Elképzelése az volt, hogy a korábban gyártott, ekkorra már hagyományosnak mondható termékeket magas szervezetségű, koncentrált műhely rendszerben, míg az új termékeket zárt ciklusú rendszerben végezze. Mindezeknek a lelke az anyagmozgatás racionalizálása, illetve a gyártás tömbösítése volt. A szerelőüzem felújítása 1965-66-ban történt. Függő konvejjal lett a szerelést előkészítő raktár és az üzem, illetve az üzem és a készáru raktár összekapcsolva. 1968-ban a festőüzemet korszerűsítette, bevezette az elektrosztatikus festékszórást, és ugyanabban az évben elkezdte a zománczó üzem rekonstrukcióját is. 1969-ben a lemezüzem átszervezésére került sor. A társaság bevezette továbbá a száraz horganyozást, a védőgázos hegesztést, valamint a poliuretánhab szigetelés alkalmazását. Szerviz szolgáltatását átadta a GELKA-nak.

Mindeközben folytatódott a termékpaletta szélesítése. 1960 és 1965 között 5 mosógép és centrifuga típus került sorozatgyártásra. 1966-ban kezdődött a forróvíztárolók gyártása, amelyet a Mechanika Művektől vett át a HAJDÚSÁGI IPARMŰVEK. Ez a termék ekkor a piacon hiánycikk volt, szükség volt tehát arra, hogy nagy mennyiségben lehessen gyártani. Egy évvel később megkezdődött a porszívók, majd 1969-ben a villamos olajradiátorok és lúgos akkumulátorok gyártása.

A HAJDÚSÁGI IPARMŰVEK a hatvanas évek végére közel 2400 embernek adott munkát. A vidék meghatározó termelő vállalata lett, a környéken szinte minden családból legalább egy, de sokszor több családtagnak is a cég adott munkát. Generációk nőttek fel a HAJDU-nál, hozzájárulva a cég sikeréhez, gyarapítva a cég szaktudását, szakmai színvonalát.

Összefonódott az egyén és a vállalat élete, hiszen nem csupán a munka, de a szakmai fejlődés, kikapcsolódás számos területén voltak kapcsolódási pontok. Működött a dolgozók esti általános iskolája, a Mechwart András Gépipari Technikumnak kihelyezett esti tagozata volt, megalakult a GTE, amely számos szakbizottságban végzett tudományos munkát. Több ezer kötetes Műszaki Könyvtárat alakítottak ki, ezen túlmenően külön Műszaki Tájékoztatási Osztály végezte a dolgozók tájékoztatását a szakmai újdonságokról, fejlesztésekről. Szabadidejükben a dolgozók részt vehettek az 1954 óta működő kultúrház rendezvényein, illetve különböző szakkörökhöz, és sportkörökhöz is csatlakozhattak. Felépült Tégláson a gyári lakótelep, és óvoda, a gyár területén pedig munkásszálló is működött.

1970-re korszerű, tömeggyártásra alkalmas gyáregység volt a HAJDÚSÁGI IPARMŰVEK, mely jelentősen hozzájárult a háztartások gépesítettségének növeléséhez, az ezzel kapcsolatos gazdaságpolitikai célok teljesítéséhez. Készen állt arra, hogy a gyártás volumenét, illetve termékpalettáját tovább bővítse, és megkezdje az automata mosógép gyártását, amely az évek során a gyár ikonjává vált, sokan ma is ezzel a termékkel azonosítják a HAJDU-t.

A '60-as évek végére a háztartások több mint felének volt már mosógépe, negyedének porszívója és kb. 20%-ának centrifugája. Forróvíztároló azonban még nagyon kevés háztartásban - kevesebb mint 10%-ban volt, amely egyúttal előre vetítette a további volumen növekedési igényeket, lehetőségeket is.

az elektrosztatikus festőüzem

II. rész

Gyártmányfejlesztésektől az útkeresésig

1970 – 1993

1970-ben az egymilliárd forintot felül termelő vállalatnál megkezdődött a hosszú távú fejlesztési és termelési rendszer kidolgozása, amelynek több pontja összhangban volt a politikai iránymutatással. A sokrétű gazdasági és műszaki feladat mellett a gyárban a IV. ötéves terven (1971-1975) dolgoztak. A terv célkitűzései: végrehajtani a népgazdasági és alágazati tervekben előirányzott feladatokat, megteremteni a vállalat műszaki, gazdasági továbbfejlesztéséhez szükséges anyagi feltételeket. A párt és a kormány által meghatározott életszínvonal és szociálpolitikai irányelveknek megfelelően biztosítani a vállalati dolgozók munkakörülményeinek, anyagi és kulturális szükségleteinek emelkedő szintű ellátását.

A '70-es években a vállalat gyártmánystruktúrája jelentős változáson ment át. Nemzetközi kooperáció keretében meghonosításra került az automata mosógépgyártás, megjelentek a centrifugák új típusai, a porszívó, az univerzális padlóápoló, az állványos ruhaszárító, az olajradiátor,

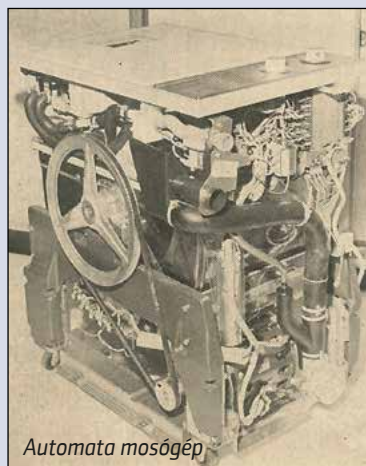
a konyhai páraelszívó, a mosogatómedence (hengeres, zománcozott konstrukció), a lúgos akkumulátor, a 80 és 120 literes forróvíztároló, valamint az NDK-exportra készülő 80 literes nyílt rendszerű bojler.

A termelési érték csaknem felét az 1970-től bevezetett új gyártmányok adták. Az árbevétel közel 15 százalékát pedig az export értékesítés tette ki. A vállalati eredmény alakulását a rendszeressé váló alapanyag- és alkatrészhiány jelentősen befolyásolta, ez a termelést ütemtelenné, a dolgozók keresetét változóvá tette.

A termékstruktúra bővítésével összhangban, komplex gyártásfejlesztés keretében, átfogó kapacitásbővítő és minőségjavító tervek kerültek kidolgozásra és megvalósításra. Ezek a fejlesztések magukban foglalták új, korszerű és a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő technológiák, gyártási, anyagmozgatási és raktározási eljárások valamint számítógépes vállalatirányítás bevezetését.

Jelentős gyártmányfejlesztések a '70-es években

A lakosság életszínvonalának növelésével emelkedett az elektromos forróvíztároló készülékek iránti igény. 1966-tól a technológiai fejlődésnek köszönhetően a napi néhány darabos gyártás 1976-ra a napi 280-300 darab一直ig fejlődött, 1977-ben már az egymilliomodik bojler készült el a gyártósoron. A vállalat egyik fő profilja a forróvíztárolók gyártása lett. A típusok kialakításai lehetővé tették a gépesített gyártást – felület előkészítést, horganyzást és poliuretánhab-szigetelést - minimális kézimunkával, folyamatrendszerben. Nagy technológiai fejlődést jelentett, hogy a korábban alkalmazott üvegyapotot felváltotta a poliuretánhab-szigetelés. Továbbá az aktívánód védelem beépítésével a tartály garanciális ideje 5 évre nőtt. Később elkészültek a zománcozott típusú forróvíztárolók, ezzel a tartályok garanciája 10 évre volt növelhető és minden exportpiaci igénynek megfeleltek. Az 1978-ban megjelent 80 és 120 literes vízszintes kialakítású típusok a jobb térkihasználásra is lehetőséget adtak. A kínálatban egyaránt megtalálhatóak voltak a nyílt- és zártrendszerű, a termoelektromos és a két áramkörös forróvíztárolók, sőt már a gázfűtésű bojlerfejlesztésén is dolgoztak. 1979-ben pedig megjelentek a piacon az energiatakarékosság szempontjából kedvező, kivezetett hófokszabályozós termékek. A nagy gyártási volumennek és a korszerű gyártási rendszernek köszönhetően az üzem Európa legnagyobb forróvíztároló gyártói közé tartozott.

Automata mosógép

Az automata mosógép gyártása, amelyről még ma is sokan „azonosítják” a HAJDU-t 1976-ban kezdődött, AEG licenz alapján. A termék honosított gyártmányrajzok szerint készült az újonnan épített háztartási készülék gyártóüzemében. A know-how vásárlás nem a gyártási dokumentáció lefordítását jelentette, hanem biztos tervezési alapot a hazai viszonyoknak megfelelő műszaki előkészítéshez. A megvalósult gyártást az addigi legnagyobb feladatnak tekintették a vállalat életében. Számos célgépet, szerszámot és készüléket kellett kivitelezni az összetett technológiához. A helytakarékos automata mosógépek – a lakótelepi fürdőszobákba legjobban illeszkedő gépek – népszerűségük miatt hamar hiánycikké váltak, előfordult, hogy hónapokat kellett várni egy-egy termékre. A licen szerződés alapján elkezdték a gépcsatlád exportváltozatainak gyártását is (NSZK, hongkongi, angol és finn kivitel).

1975-ben a hosszal előkészületeket követően megkezdtek a lapradiátor gyártását. A lapradiátorok teljesen kiszorították a piacról a hagyományos öntöttvas radiátorokat és a tagos lemezzradiátorokat. A lakásépítés fejlődésével egyre nagyobb kereslet mutatkozott a termékek iránt a hazai és exportpiacokon egyaránt, így a választék folyamatosan bővült a különböző típusokkal.

Az 1974-ben indult fejlesztések kiterjedtek a panelradiátor gyártósor telepítésére, ezzel egy időben a forróvíztároló festés fejlesztésére, és az automata mosógép gyártás feltételeinek megteremtésére. A tömbösítés a gyártási folyamatok megfelelő letelepítésének és összehangolásának előfeltétele volt. A lemezalakítás korszerűsítése során a 14.000 m² – es gyártótömbbe telepített új mechanikus és hidraulikus présgépek már a tekercsből történő gyártást is lehetővé tették.

1975-ben elindult a panelradiátor gyártás, az üzem gyártási technológiája európai színvonalat képviselt, automata gépek és munkafolyamatok jellemezték. A panelradiátorok legfontosabb piaca a házigyári lakások voltak.

A forróvíztároló gyártás fejlesztése kiterjedt: a lemezalkatrészek gyártására, a tartályhegesztés korszerűsítésére, a tartályfelület vegyi előkezelésre, a zománcozási feltételek megteremtésére, a konvejos anyagmozgatásra, a palástgyártás átszervezésére, a porszórás bevezetésre, a szerelés és csomagolás racionalizálására és a korszerű raktározásra. Az elvégzett fejlesztések lehetővé tették a hazai igények teljes kielégítése mellett az export – első sorban - a tőkés export (Nyugat-Európába irányuló export) növelését.

Az V. ötéves terv (1976-1980) legfontosabb célja volt a technológia, a termelékenység és a szervezési feladatok együttes és átgondolt fejlesztése. Több infrastrukturális fejlesztés vált szükségessé, így a további gyors ütemű fejlődés komoly gondot jelentett. Tovább nehezítette a vállalat életét, hogy a világpiacon végbemenő nyersanyagdrágulás következtében az import nyersanyagok árai növekedtek. Azonban az addigra elvégzett fejlesztések eredményeként a vállalat alkalmas volt az iparban azelőtt nem használt technológiák bevezetésére: az átlagosnál jelentősen magasabb automatizálási szint megvalósítására, az anyagmozgatás, raktározás korszerű, szervezett megoldásának kialakítására, valamint a számítógépes vállalatirányítás (üzembe lett helyezve az első Videoton R-10 típusú számítógép) bevezetésére és üzemeltetésére. A konvejos rendszerek termelésbe állításával jelentősen javultak a háztartási gépgyártó tömbben az anyagmozgatási, gyártásszervezési feltételek.

Magasraktár

Ehhez kapcsolódóan a kétpályás konvejos rendszerek is ki lettek bővítvve, így kialakult a kapcsolat a magasraktár és a gyártótömb között. A magasraktár hatékony működéséhez lyukkártyás rendszer került bevezetésre.

Szintén ebben az időben készült el az a környezetvédelmi beruházás, aminek keretén belül ipari szennyvíztisztító rendszert létesítettek és minden követelményt kielégítő hulladékkezelést vezettek be. A megnövekedett vízigény kielégítése megalapozta az önálló vízellátás bővítését, korszerűsítését.

A beruházások lehetővé tették új gyártmányok kifejlesztését és szállítását mind a hazai, mind az export piacokra. A háztartások fejlődésével egyre népszerűbbek lettek az automata mosógépek, forróvíztárolók, panelradiátorok. A mosógépek családjában megjelent az Energomat, valamint az Energomat-Thermál, ami már melegvízhálózatról is üzemeltethető volt. Az automata mosógép hosszú távú perspektívát jelentett a vállalat számára, éves szinten mintegy 100.000 darabot gyártottak belőle. A termékek kialakítása és gyártása során fő szempont volt a jó minőség és tartósság biztosítása, ezzel együtt az export piacok követelményeinek, a nemzetközi előírásoknak való megfelelés. Új termékként elkezdte a gyár az 5 és 10 literes vízmelegítő gyártását Forbach

Konvejos rendszer

1979-re a Hajdúsági Iparművek hullámvölgybe került, a költségvetésében hiány mutatkozott. Ennek fő oka az volt, hogy az elkészült beruházások még nem termeltek elegendő nyereséget a fejlesztésekből eredően – az akkori számviteli előírások következményeként – jelentkező magas amortizációs költségek és hitelek fedezésére. Ezzel egy időben, a magyar gazdaságpolitikában is új korszak kezdődött. Jóval szigorúbb szabályozók léptek életbe, amelyek egyik megnyilvánulása az anyagi források növekvő elvonása volt. Elkerülhetetlen volt a szanálás, melynek keretében kedvezőbbé tették a hitelkonstrukciókat. A hosszabb futamidejű, de kisebb törlesztő részletű hitel visszafizetés stabilizálta a vállalat működését.

A '80-as évek elején gyártott típusok igen keresettek voltak, így ezek gyárthatóságának optimalizálását tervezték. A rendeződött anyagi helyzet és a politikai elvárások további fejlődést, fejlesztést eredményeztek. A vállalat a technikai feltételek megteremtését és fejlesztését a '70-es évek alatt úgy hajtotta végre, hogy azok továbbfejleszthetőek legyenek a mindenkori igények és lehetőségek figyelembevételével. Ez jó alapja volt a későbbi fejlesztéseknek.

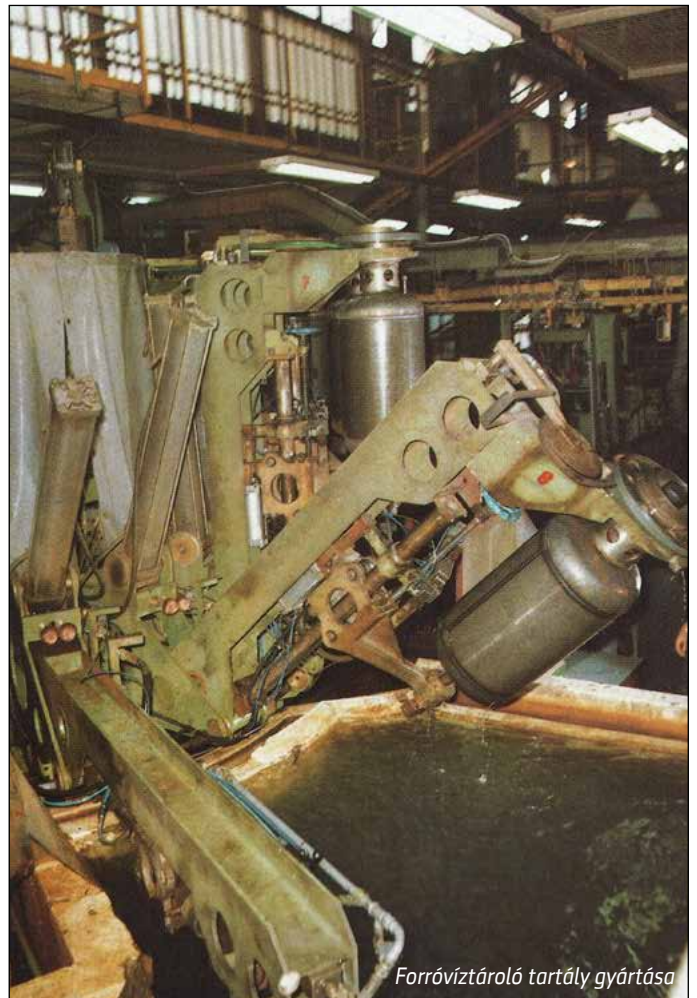
1981-ben a raktározást illetően kezdődött új korszak, hiszen az év végével használatba vehették az új magasraktárt. Az 57.420 léghöbméterű raktár hét folyosójához tartozó polcrendszerében tízezernél is több rakodólap méretű konténer fért el, melyeket felrakodógépekkel emeltek a helyükre.

Minőség ellenőrzés

Számítóközpont

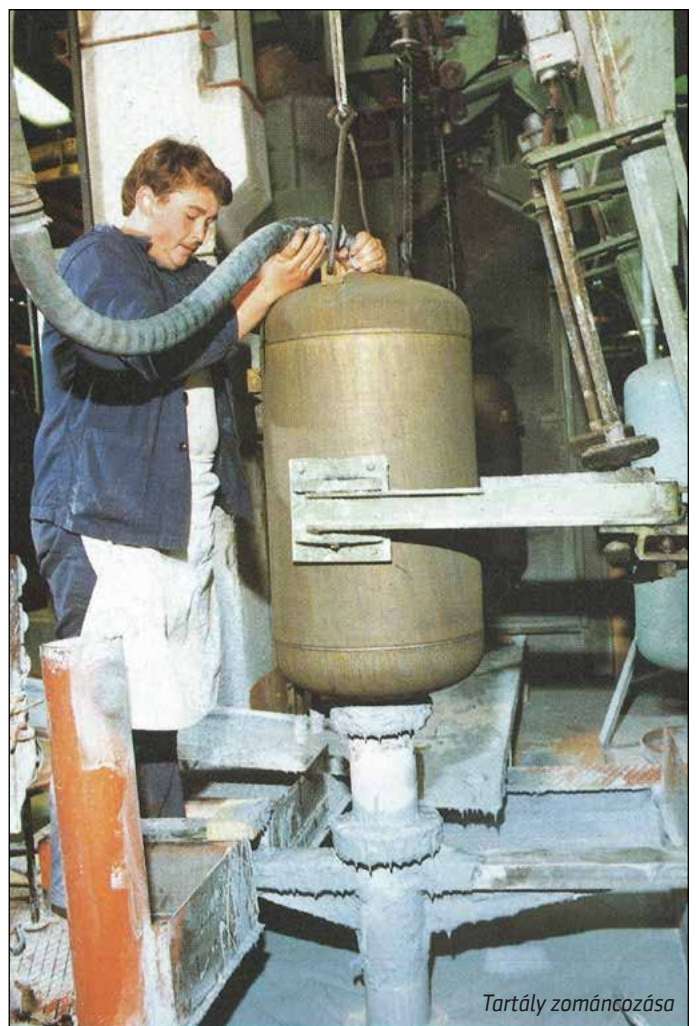
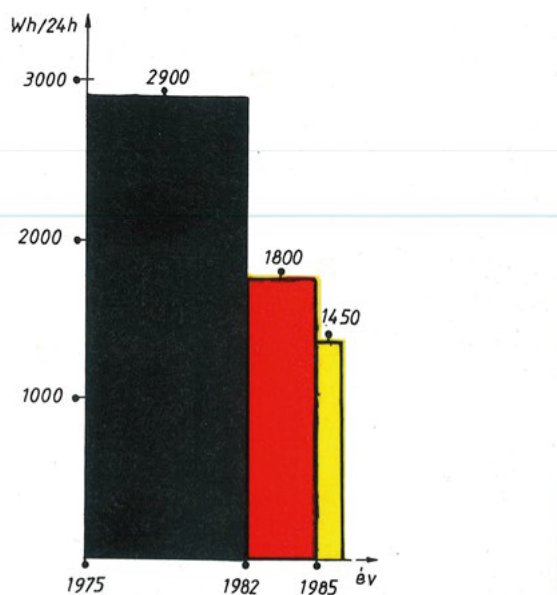
Forróvíztároló tartály gyártása

licenc alapján. Az élelmiszeripari gazdasághoz kapcsolódóan kettetőgépek, az építőipar részére pedig zománczott burkolóelemek kerültek gyártásba. Továbbá fontos cél volt az energiaracionalizálási programban megvalósított energiatakarékos üzemű forróvíztároló gyártásának fejlesztése is.

A vállalat a nyolcvanas évek közepén a virágkorát élte, mintegy 3200-an dolgoztak a téglási gyárban. A dolgozók munkakörülményei folyamatosan javultak, kirándulásokkal, szakkörökkel, sportolási lehetőségekkel járultak hozzá a szabadidő eltöltéséhez, színvonalas könyvtárral és képzésekkel az oktatáshoz, fejlődéshez. Orvosi rendelő és különböző szakrendelések

Fejlesztések a forróvíztárolók hőveszteségének csökkentésére

1201

Tartály zománcozása

biztosították az egészségmegőrzést, továbbá a vállalat támogatta a lakásépítést és az otthon megteremtését. A hatodik ötéves terv egyértelműen a stabilizálódást hozta a HIM életébe, míg a hetedik már a továbbfejlődést tűzte ki célul.

A '80-as évek második felében természetesen akadtak olyan termékek is, amelyek nem teljesen váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, – ehhez részben a piaci változások is hozzájárultak – így a porszívó és a lúgos akkumulátor gyártását beszüntették. Új terméként elkezdték a mosogatógép gyártását, a forgódobos ruhaszárítógép fejlesztését, valamint a szögletes forróvíztárolók kialakítását. A bojlerék kínálatában megjelentek a nagyobb űrtartalmú, 250 és 300 literes típusok is.

Az 1989-es rendszerváltást követően az addig jellemző tervgazdálkodást felváltotta a piacgazdaság Magyarországon. A gazdasági szerkezetváltozás nem csak a magyar gazdaságot, de a Hajdúsági Iparműveket is érzékenyen érintette. A hazai piacon hirtelen megjelenő importcikkék a magyar ipar nagy részét felkészületlenül érték. Nehezen tudták felvenni a versenyt a kereskedőknek sokkal vonzóbb fizetési feltételekkel – hosszú, halasztott fizetés – szállító külföldi versenytársakkal, amelyek szebben csomagolt, hangzatos márkájú, ugyanakkor sok esetben silányabb minőségű importtermékeket ajánlottak. A jó gazdasági helyzetben lévő vállalatnak a belső működésére és a piaci helyzetére is jelentős hatást gyakoroltak a változások. A további működéshez meg kellett határozni azoknak a termékeknek a körét, amelyek az új piaci, gazdasági körülmények között is versenyképesek lehetnek. Ennek értelmében fokozatosan, „szervezett visszavonulás” formájában szűkítve lett a termékkála és a forróvíztárolók, vízmelegítők gyártására, fejlesztésére került a hangsúly.

Forróvíztároló készülékek

A vállalat számára még korlátozott lehetőségei között is fontosak voltak a fejlesztések és a termékek minősége, ennek érdekében elsők között vezette be az ISO 9001 minőségirányítási rendszert 1992-ben. Továbbá a gyár a fejlesztések során a környezetvédelmi szempontokat is minden esetben szem előtt tartotta.

A gazdasági átalakulás okozta ipari csődök és felszámolások elkerülték a HIM-et, de a rendszerváltás minden bizonnyal az új út keresésének időszakát hozta a vállalat életébe.

Hajdú Vasas

A nagy múltú Hajdú Vasas labdarúgó csapata számos kiemelkedő eredményt ért el. A sikeres utánpótlás nevelést igazolta, hogy voltak játékosok, akik később az NBI-ben, sőt még a magyar válogatottban is játszottak. A gyár dolgozóiból álló csapatot népes szurkolótábor szinte minden meccsre elkísérte.

III. rész

Piaci változások és az autóipar kezdete

1994 – 2004

1993-ban törvényi kötelezettségek alapján az állami vállalatoknak gazdasági társaságokká kellett átalakulni. Így 1993. március 31-én a Hajdúsági Iparművek részvénytársasággá alakult át. A hadiipari gyártási kötelezettségét a minisztérium megszüntette. A cégjogi átalakulásnak az volt a célja, hogy a magyar vállalatok működése megegyezzen a külföldi cégekével, mivel ellenkező esetben, a privatizációjukban külföldi vevők nem vettek volna részt. Ehhez el kellett készíteni a cég zárómérlegét, valamint vagyonértékelést kellett végezni, fel kellett mérni az általános állapotát, különös tekintettel a környezetvédelmi helyzetére.

A rendszerváltást követően az volt a kormány álláspontja, hogy minél több vállalatot magánkézbe kell adni, lehetőleg külföldiekébe. Ezeket a bevételeket főként az államadósság csökkentésére akarták fordítani. A privatizációs program keretein belül a kormány a Hajdúsági Iparműveket is értékesíteni kívánta. A részvények 80%-át eladás útján szándékozott értékesíteni, 20%-át pedig a tőzsdén keresztül. Ennek érdekében a Hajdúsági Iparművek vezetőit is aktív együttműködésre kötelezték, így több külföldi

multinacionális céggel is folytattak tárgyalásokat az eladással kapcsolatban. Állami kézben lévő külföldi vállalatok is érdeklődtek a társaság iránt.

A privatizáció keretében azonban törvényi lehetőség volt a munkavállalói és vezetői kivásárlásra is.

A vezetők (akik megalapították a Hajdú Management Kft.-t) és a munkavállalók egy külső gyártó cég részvételével konzorciumot hoztak létre és a Munkavállalói résztulajdonosi program (MRP) keretén belül pályáztak a részvények 80%-ának a megvásárlására. A privatizációs pályázaton végül az MRP pályázat lett a nyertes, aminek eredményeként a társaság 1994. március 22-én magyar magántulajdonba került. A vállalat megvásárlásának finanszírozása a Magyar Hitelbank által nyújtott, úgynevezett egzisztencia hitelből történt.

Később a Hajdú Management Kft. megvásárolta a tőzsdén értékesített részvények nagyobb részét is.

A privatizáció során szerződésben vállalták a tulajdonosok, hogy a környezetvédelmi károkat elhárítják, ami igen jelentős, mintegy 700 millió forintos terhet jelentett. Ennek értelmében a korábbi előírásoknak megfelelően, silókban tárolt veszélyes hulladékot

HAJDU termékek bemutatása az ezredfordulón

át kellett szállítani Aszódra, ahol a különleges kezelést igénylő veszélyes, ipari hulladékokat tárolták.

A privatizációs szerződés másik pontjának is eleget téve mind a Hajdúsági Iparművek Rt.-ben, mind az igazgatók által létrehozott Hajdú Management Kft.-ben tőkeemelést hajtottak végre.

A politikai rendszer változása a gazdasági rendszer változását is jelentette. Az addig zárt, gyakorlatilag védett piacot, amelyen – a tevékenységi körének megfelelő szegmensben a HAJDU, mint egyeduralkodó értékesített – egyik napról a másikra megnyitották a külföldi szereplők előtt. Bárki megjelenhetett termékeivel a piacon, minden átmenet nélkül a magyar gazdaság szereplőinek komoly konkurenciával kellett szembe néznie. Ez olyan teher volt, amelyet sok magyar cég nem is élt túl. Az „egy éjszaka”, azaz igen rövid idő alatt történő piacnyitás komolyan veszélyeztette a HAJDU további működését is.

A magyar piac megnyitása a külföldi kereskedők előtt a Társaság piaci részesedésének drasztikus csökkenését eredményezte. A HAJDU piacvezető szerepe ugyan továbbra is megmaradt, de már nem egyedüli piaci szereplőként szolgálta ki a vevői igényeket, ami óriási változás volt a volumen illetően. A vezetés igyekezett megakadályozni ezt, ezért 3 évre moratóriumot – piac védelmet – kért, de a kormány nem adta meg. Helyette egy úgynevezett monitoring rendszerbe tette az automata mosógépet, ami annyit jelentett, hogy megfigyelték a termék importját.

Szükségessé vált a termékkála racionalizálása, fókusz termékcsoportok meghatározása. Ebből eredően a '90-es évek végére több termék gyártása is megszűnt, először a mosogatógép és a szárítógép, majd az automata mosógép is lekerült a palettáról. A külföldi gyártók megjelenése valamelyest a lapradiátor értékesítésre is hatással volt, de leginkább a Dunai Vasművek által kínált új konstrukció csökkentette a HAJDU radiátor piacát. Később a lapradiátor gyártását is befejezték. A termékkínálat szűkítése ellenére a keverőtárcsás mosógép és a centrifuga gyártása továbbra is megmaradt, az utóbbit a jelentős angol export segítette és segíti ma is. Stratégiai termékcsoportként a forróvíztárolókat, vízmelegítőket definiálta a társaság vezetése, így azok gyártására, fejlesztésére helyezték a hangsúlyt. Ezt a piaci helyzet is indokolta, mivel ebből a termékcsoportból volt már akkor is jelentős nyugat-európai exportbevétele a társaságnak a kimagasló hazai kereslet mellett.

Bár az Rt. nehéz időket élt át, a termékkála ilyen módon történő átalakítása mégis helyes döntésnek bizonyult. A beszűkített termékkála szabad lemezalkotási kapacitásokat eredményezett, amelyet a vezetés kooperációs, beszállítói tevékenységgel hasznosított. Így 1996-ban elkészültek az első autóiipari alkatrészek a Hajdúsági Iparművek Rt. gyártócsarnokában.

A bekövetkezett piaci változások szükségessé tették a létszám jelentős csökkentését. A Társaság mindent elkövetett az elbocsájtott emberek megsegítése érdekében, a törvény által előírtnál jóval magasabb végkielégítést fizetett, biztosította a korengedményes nyugdíjat és segítette a kilépő munkavállalók egyéni vállalkozóvá válását. Az Rt. vezetése folyamatosan egyeztetett az üzemi Szakszervezettel, de szükség esetén a Szakszervezet magasabb szerveivel is. Az elbocsájtások

természetesen komoly feszültségeket eredményeztek, - még sztrájk közeli állapot is kialakult – de az említett lépéseknek köszönhetően sikerült megőrizni a „társadalmi békét” az Rt.-ben. A létszám csökkentése mellett a meglévő létszám átcsoportosítására is szükség volt, így a munkavállalók egy részét más területekre helyezték át. A '80-as évek végén még 3200 fős létszám 2000 év végére 900 fős törzslétszámmá csökkent, ami szezonálisan szerződéses dolgozókkal egészült ki.

Ezek az igen nehéz lépések szükségesek voltak ahhoz, hogy a társaság működését stabilizálják. Komoly terhet jelentett az is, hogy ez idő alatt a privatizációs szerződésben vállalt kötelezettségeket teljesíteni kellett, továbbá szükségessé vált egy átfogó energiaraționalizálási program végrehajtása, melynek keretében gőzfűtésről áttért a társaság a melegvízes fűtésre.

A '90-es évek közepétől átfogó, jelentős technológiai változásokat is végrehajtott a vállalat, különös tekintettel a forróvíztárolók felület elő- és kikészítésére. Ennek köszönhetően alapvetően változott meg a felületkikészítés technológiája. A vegyszeres felületkikészítés helyett bevezetésre került a zsirtalanítás és a szemcseporás valamint a falazott alagútkemence helyett sugárzócsöves, beégető kemencét helyeztek üzembe. Az elektromos

forróvíztárolók és a csőkégyös zománcozott tartályok hőszigetelését korszerűsítették a környezetvédelmi szempontoknak és előírásoknak megfelelően, így freonmentes poliuretán habot kezdtek el alkalmazni. A már korábban bevezetett ISO 14001 környezetirányítási rendszer 2002-ben az SGS által tanúsítva lett.

A fejlesztések mellett bizonyos technológiák megszüntetésre kerültek, ilyen volt a műanyag és részben a forgácsoló alkatrészek gyártása, később ezeket beszállítókon keresztül szerezték be. Ennek oka, hogy a nagyszámú műanyag alkatrészeket tartalmazó termékek gyártását befejezték, így indokolatlanná vált ennek a gyártásnak a fenntartása, tekintettel arra, hogy a vállalat nagyon előregedett gépparkkal rendelkezett ezen a területen.

Műanyag alkatrészyártás

<p>VÍZMELEGÍTŐ <i>szabadkifolyású</i></p> <p>HAJDU</p> <p>FN 5</p> 	<p>FORRÓVÍZTÁROLÓ <i>zártrendszerű</i></p> <p>HAJDU</p> <p>FZ 30 FZ 50 FZ 80 FZ 120 FZ 150 FZ 200</p> 	<p>FORRÓVÍZTÁROLÓ <i>gáztüzelésű</i></p> <p>HAJDU</p> <p>GB 80.1 GB 80.2 GB 120.1 GB 120.2 GB 150.1</p>
--	---	---

FORRÓVÍZTÁROLÓ
hőcserélős, indirekt fűtésű

HAJDU

**IND 100S
IND 150S
IND 200S
IDE 100S
IDE 150S
IDE 200S**

A 2002-ben megvásárolt présgépek

A privatizált részvénytársaság arra törekedett, hogy export piacait kiszélesítse a nyugat-európai és keleti piacok felé egyaránt. A HAJDU Rt. két leányvállalatot is létrehozott a nyugat-európai termékértékesítés érdekében, 1995-ben a párizsi székhelyű Transcommerce International S.A. kereskedelmi vállalatot, majd 1996-ban a németországi HAJDU GmbH-t Darmstadtban. A legtöbb terméknek külön exportpiaci változata is megjelent, igazodva az adott ország vevői elvárásaihoz.

Két stratégiai termékcsoporthoz alakult ki, melyek a hőtechnikai termékekből és a fehér árukból álltak. A vállalat a '90-es évek közepén a környezetbarát konstrukciójú forróvíztárolók és vízmelegítők fejlesztésére és gyártására helyezte a hangsúlyt. 1997-től pedig gyártásba kerültek az FZ és FN típusú formatervezett vízmelegítők. Az FN vízmelegítő Formatervezési Nívódíjat kapott, az FZ forróvíztároló család pedig BNV nagydíjjal ismerték el és a Magyar Minőség Háza díjnyertes terméke lett.

Az ezredfordulón a gáztüzelésű forróvíztároló készülékek fejlesztésén és gyártásán dolgoztak és mellette kialakításra kerültek a használati melegvíz előállító és a szolár fűtési rendszerek. A 2000-es évek elejére megvalósították az antilegionellás forróvíztárolókat és ezzel egyidejűleg elkezdték a fali gázkazán család kifejlesztését is.

2002-re a struktúraváltás és a piacváltozás hatására a Társaság árbevétele és nyeresége jelentősen csökkent, ugyanakkor komoly hiteltörlesztési kötelezettségei is voltak. Ezekből kiindulva a bankok kockázatosnak minősítették a vállalat hitelezését, ezért különböző szigorításokat vezettek be és kezdeményezték a tulajdonosi kör és a menedzsment szétválasztását. Az ezt követő időszakban többször volt személyi változás a menedzsmentben, amely végül 2005-ben stabilizálódott.

Mindeközben 2004-re az autóiipari és kooperációs tevékenység jelentősen felfutott, amelyben nagy szerepet játszott a 2002-ben a Zeuna Stärker autóiipari vállalattal kötött megállapodás, amely szerint a társaság igen kedvező feltételekkel átvette a kipufogó alkatrészek gyártását a présgépekkel, szerszámokkal és a piaccal együtt.

Az egykor automata mosógép szerelvények tervezett gyártóüzembe bekerültek az autóiipari alkatrészeket gyártó présgépek. Az autóiipari alkatrészek egyre nagyobb volumenű gyártásával együtt a szerszámgyártás jelentősége is megnőtt.

2003-ban egy arculatváltásnak köszönhetően a régi emblémát felváltotta a ma is használt hajdu logó.

IV. rész

Gazdasági válság és komplex fejlesztések

2005 – 2022

A HAJDU Autotechnika Zrt. 2006-ban kialakított gyártócsarnoka

A kétezres évek közepére az autóiipari és kooperációs tevékenység jelentősen felfutott. Olyannyira, hogy egyre inkább indokolttá vált az üzletág átszervezése és önálló céggé alakítása. Ezt elsősorban az autóiipari beszállítások volumenének és összetételének a dinamikus növekedése és a vevőkör bővülése tette szükségessé. Ezzel együtt szintén döntő érv volt, hogy az igen szigorú és összetett autóiipari rendszer követelményeit ebben az esetben nem kellett az Iparművek teljes gyártási folyamatára kiterjeszteni.

A tulajdonosok döntése alapján 2005-ben megalakult a HAJDU Cégcsoport. A HAJDU Hajdúsági Iparművek Rt. három különálló céggé vált szét az akkorra kialakult tevékenységi köröknek megfelelően. 2005. szeptember 30-án létrejött a HAJDU Hajdúsági Ipari Rt., mely a háztartási gépek és épületgépészeti termékek gyártásával és forgalmazásával foglalkozik. A felfutó autóiipari üzletágból alakult HAJDU Autotechnika Ipari Rt. elsősorban fémmegmunkálással, lemezalakítással állít elő jellemzően autóiipari alkatrészeket. A HAJDU Infrastruktúra Szolgáltató Rt. pedig a Hajdu Ipari Park működtetését hivatott szolgálni.

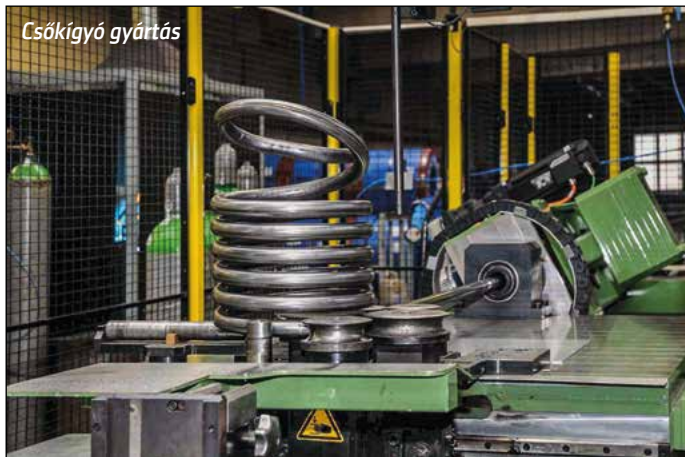
Egy évvel később, 2006-ban mind a három Rt. átalakult zártkörűen működő részvénytársasággá. Ennek legfőbb oka, hogy az akkori előírásoknak megfelelően a 200 millió forint feletti törzstőkével rendelkező vállalatoknak kötelező volt tőzsdére menni. Ez óriási kockázatot jelentett volna. Annak érdekében, hogy ezt a kötelezettséget elkerüljék a tulajdonosok, Zrt.-vé alakították a társaságokat.

A Cégcsoport megalakulását követően a HAJDU Autotechnika Zrt. önálló céggént tovább fejlődött, ezt a tendenciát segítve még 2005-ben megszerezte az ISO/TS 16949 autóiipari rendszer tanúsítását is. A nemzetközi elvárásokat magasan kielégítő társaság 2006-ban már több mint 3 Mrd Forintos árbevételét könyvelhetett el és mintegy 125 munkavállalót foglalkoztatott. Folyamatainak racionalizálása érdekében még ebben az évben áttelepült a ma is használt „kék” csarnokba. A gyorsan fejlődő vállalat egy évvel később az első Tier 1-es autóiipari vevői megrendelését is megkapta, mely a DAIMLER AG.-tól érkezett. A gyártás növekedésével együtt szükségessé vált a szerszámüzem fejlesztése is, mivel tapasztalható volt, hogy az akkori infrastruktúra hosszú távon nem tudja kiszolgálni az elvárásokat. Ez egy hosszabb folyamat volt, a szerszámüzem kisebb lépésekben, évről évre fejlődött.

A szétválást követően a HAJDU Zrt. életében is egy igen érdekes, intenzív időszak kezdődött el: az iparágban végbemenő igen jelentős piaci és jogszabályi változások mentén kellett megtalálni azt az utat, stratégiai irányvonalat, termékszerkezetet, amely biztosítja a társaság hosszú távú fenntartható, stabil működését. Az új irányvonal meghatározására, valamint a jövőbeni termékekre és a fejlesztésekre került a hangsúly. A piacot vizsgálva az egyértelműen érezhető volt, hogy egyre nagyobb teret nyernek a megújuló energiát hasznosító termékek.

A társaság 2008-ban technológiai fejlesztésbe kezdett. Pályázati forrást is felhasználva egy 2 éves – 780 millió forint értékű – be-

ruházási csomag megvalósítását indította el. Ez többek között a csőkégyő gyártás gépesítésére, zománcozási folyamatok fejlesztésére, illetve lézervágó és hegesztőrobot telepítésére irányult. A fejlesztések mind azt szolgálták, hogy a megújuló energiát hasznosító indirekt tárolókat nagyobb számban lehessen gyártani.

Csőkégyő gyártás

Hegesztőrobot

Új zománcozó pálya

A HAJDU Zrt. még ebben az évben létrehozta Megújuló Energia Üzletágát, ezzel is meghatározva fő stratégiai irányvonalát.

A nagy hangsúlyt kapott indirekt készülékek mellett olyan termékek is a palettára kerültek, mint például az automata mosógép, kondenzációs gázkazán, szolár rendszerek, amelyeket gazdasági okokból nem házon belül, hanem partnerekkel gyártott a HAJDU. Emellett bevezette a magyarországi piacra az Aquastic márkajelzésű termékcsaládját, amely olcsóbb árfekvésű termékekből állt. Az új márká célja az volt, hogy a HAJDU Zrt. szélesebb vevőkört tudjon kiszolgálni, ezáltal piaci részesedését tovább tudja növelni. A társaság arra is törekedett, hogy belföldi értékesítése mellett az exportját is növelje, így a keleti piacának kiszélesítése érdekében megnyitotta a HAJDU Vostok oroszországi leányvállalatát.

A gazdasági világválság 2008 októberére Magyarországot, és ezzel együtt a HAJDU Cégcsoport társaságait is elérte. Mindegyik iparágban más-más formában jelentkezett. Az autóiparban világpiaci szinten estek vissza az igények, de ezek a csökkenések sokkal jobban érintették a tehergépjárműveket és azok beszállítóit. Az Autotechnika Zrt. akkori portfóliójában javarészt személygépjárművek luxusmárkái voltak megtalálhatóak, melyek sokkal kisebb visszaesést mutattak. Hosszú távon szintén pozitívum volt, hogy a kritikus időszak végén a stabilan működő társaság a Nyugat-Európában meggyengült, tönkrement beszállítók portfóliójából egyre több áttelepítési projektet nyert el.

A HAJDU Hajdúsági Ipari Zrt. piaca másként reagált a kialakult helyzetre. Először az export értékesítése esett vissza és majd csak később a belföldi piaca. Szintén nehezítő tényező volt, hogy a társaság nem sokkal korábban kezdte meg több száz millió Forintos beruházását, de a gazdasági hanyatlás ellenére a tervezett fejlesztéseket tervszerűen befejezték.

A társaságok vezetői igyekeztek elkerülni a tömeges létszámleépítéseket. Ehelyett bevezették a 36 órás munkarendet és folyamatos egyeztetésekkel, fórumokkal tájékoztatták a munkavállalókat a kialakult helyzetről. A példaértékű hozzáállás összefogást eredményezett. A munkarend megváltoztatása mellett csökkentették a meglévő készleteket is és újratárgyalták a bankokkal a finanszírozási megállapodásokat. Az intézkedéseknek köszönhetően a Cégcsoport sikeresen átlendült a válság okozta problémákon, melyek 2010-re rendeződni látszottak.

A kialakított Cégcsoport struktúra megteremtette a több lábon állásnak a lehetőségét is, ennek köszönhetően az ehhez hasonló válságos időszakokat vagy a piac ingadozását kölcsönös együttműködéssel biztonságosan vészelhetik át a társvállalatok.

A HAJDU Zrt. a beruházását követően az elhúzódtott termékfejlesztéseit igyekezett befejezni. A következő években több új terméke is megjelent a piacon: az újonnan telepített kalodás habosító lehetővé tette a műanyagköpenyes tárolók gyártását, de megjelent a portfólión a vegyestüzelésű kazán is, egy évvel később pedig a hőszivattyús forróvítartólok. 2012-ben az STA típusú multienergiás forróvítartólok család lett bővítve, 400, 500, 800 valamint 1000 literes tárolókkal. A 2013-as évben az Aquastic termékcsaládnak jelentek meg új tagjai, a fal elektromos forróvítartólok sorozat 30-200 literes kivitelben. A hazai piacon pedig értékesítésre került a szintén Aquastic márkajelzésű puffertartólok család, 300-2000 literes űrtartalommal.

A HAJDU Autotechnika Zrt. – a gazdasági válságot követően – ismét növekedési pályára állt. A vevői igények kiszolgálása érdekében megkezdte a komplett, szerelt egységek gyártását, 2013-ban pedig már a tehergépjármű üzletág felé is nyitott.

A vállalat rohamos fejlődésével 2014-re nem csak kapacitásának, de technológiai képességének a korlátait is elérte. A további növekedéshez és a vevői igények teljesítéséhez fejlesztések váltak szükségessé.

Az alapos tervezéseket követően a társaságok vezetői egy 2 éves komplex beruházási program mellett döntöttek, mely az egész HAJDU Cégcsoportot érintette. A 2015 és 2017 között megvalósult beruházások jelentősen növelték a társaságok versenyképességét, valamint elősegítették a kapacitások bővítését, a képességek fejlesztését és hozzájárultak a technológiák fejlődéséhez. A több mint 5 milliárd Forintos beruházás finanszírozása a jelentős önerő és hitel mellett kiegészült a Nagyvállalati Beruházási Program által nyújtott 680 millió Forint összegű támogatással.

A HAJDU Autotechnika Ipari Zrt.-nél végrehajtott fejlesztések közel 4,5 milliárd Forintból valósultak meg. Ennek keretében egy 4500 m² alapterületű új gyártócsarnokot létesítettek, melynek padozata nagy teherbírású, speciális kialakítást kapott.

TELJESEN MEGÚJUL AZ INFRASTRUKTURÁLIS HÁLÓZAT

Az egykori Hajdu Ipari Centrum területe

A HAJDU Cégcsoport felelős vállalként 2010-ben átfogó energetikai programot dolgozott ki, melynek keretében közel 10 év alatt teljes infrastrukturális hálózatát felújítja és racionalizálja az energiafelhasználását. Ezek megvalósítására azért is volt szükség, mert az ipari komplexumok belső veszteségei igen magasak voltak, valamint sorozatos meghibásodások nehezítették a munkát. A HAJDU Infrastruktúra Szolgáltató Zrt. a beruházások kivitelezését saját forrás felhasználásával több lépcsőben oldotta meg. A megvalósult beruházások:

- villamos energia rendszer teljes felújítása
- új préslevegő rendszer kialakítása
- ivóvízellátó rendszer teljes rekonstrukciója
- kiskazánházi körzet rekonstrukciója
- nagykazánházi körzet távhő vezetékének cseréje

- ledes közvilágítási rendszer kiépítése
- új transzformátor állomás kiépítése az Autotechnika Zrt. présüzemi beruházásához
- a teljes Cégcsoportot ellátó ipari hűtővízrendszer kialakítása
- az utolsó ütemben, 2019-re megvalósul a szennyvíztisztító rendszer rekonstrukciója

Az elvégzett beruházásoknak köszönhetően a Cégcsoport energiafelhasználásának a vesztesége jelentősen csökkent. Sőt nagy előrelépést tett a környezet megóvása érdekében is, hiszen az elvégzett fejlesztések jóval kisebb CO₂ kibocsátást eredményeznek.

Az infrastrukturális fejlesztések közben az addigi Hajdu Ipari Centrum 2012-ben méltán nyerte el az Ipari Park címet.

Az инвестиáció részeként 4 nagy teljesítményű és munkaasztalú présgép illetve azok kiegészítő berendezései lettek telepítve az új gyártócsarnokba. Ehhez kapcsolódóan a mosókapacitás és a szerszámüzemi képességek is tovább fejlődtek, illetve több új CNC gép is megvásárlásra került.

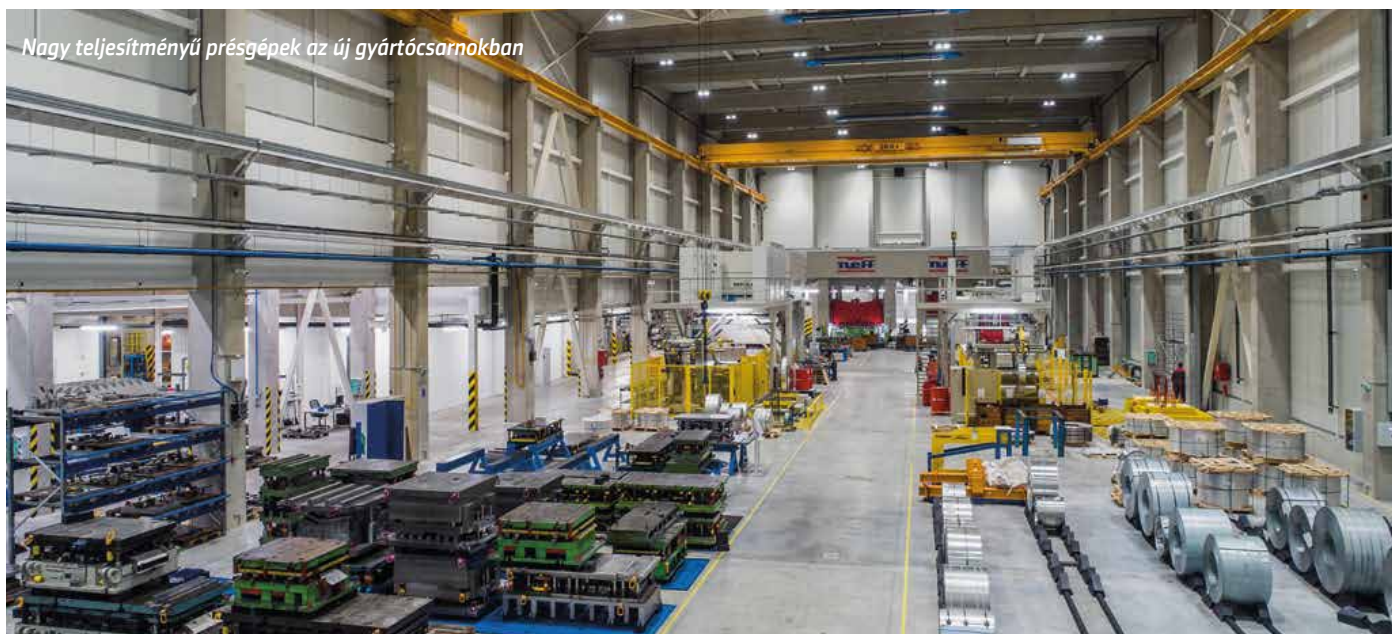
Az elvégzett fejlesztések nagy kubatúrájú, összetettebb és nagy darabszámú alkatrészek, részegységek gyártására is lehetőséget adnak. A társaság fémmegmunkálással és lemezalakítással történő gyártása pedig már kiegészül a részegységek hegesztésével és összeszerelésével. A szerszámüzem képessé vált arra, hogy a nagy teljesítményű, modern présgépekre, összetettebb szerszámokat gyártson akár külső partnerek számára is. A projekt részeként 400 millió forint értékben hajtott végre fejlesztést a HAJDU Hajdúsági Ipari Zrt., az összeg 7 új terméksor – elektromos és hőszivattyús forróvíztárolók, légtechnikai eszköz – fejlesztését támogatta.

A beruházások a szélesebb termékínálat mellett a technológiai, műszaki és infrastrukturális fejlesztésekre is koncentráltak.

Ugyancsak a Cégcsoporthoz tartozó HAJDU Infrastruktúra Szolgáltató Zrt. az energetikai hatékonyságot és a dolgozói munkakörülményeket javító és a fejlesztéseket támogató beruházásokat valósított meg. Az Autotechnika Zrt. présüzemi beruházásához új transzformátor állomást építettek ki, valamint teljesen új, az egész Cégcsoportot ellátó ipari hűtővízrendszert alakított ki.

A komplex fejlesztéseknek köszönhetően a Cégcsoport megteremtette a további fejlődésnek a lehetőségét és mintegy 150 új munkahelyet hozott létre a térségben.

Nagy teljesítményű présgépek az új gyártócsarnokban

A több milliárdos beruházásainak átadását követő években a HAJDU Cégcsoport tovább növekedett, 2018-ban már 14,9 milliárd forintos árbevételt realizált, ami 10,3 %-os növekedést jelentett. Beszállítói tevékenysége során a szabad kapacitások hasznosításán, valamint a meglévő folyamatok racionalizálásán volt a hangsúly.

A HAJDU Zrt. a stabil, hazai piaca mellett exportértékesítését is növelte, legnagyobb mértékben a keleti régióban, ahol az oroszországi piacon az indirekt tároló kategóriában piacvezető lett a vállalat. A megújuló energiák hasznosításához kapcsolódó termékek szegmense szintén dinamikusan fejlődik, a Megújuló Energia Üzletág értékesítése 2018-ban további 40%-kal növekedett az előző évhez képest. Ez az emelkedés elsősorban a rendszerelemként jól beépíthető kondenzációs kazánok és indirekt fűtésű tárolók iránti keresletnövekedésnek köszönhető.

A TIER-1 és TIER-2-es szintű beszállítókat kiszolgáló HAJDU Autotechnika Zrt. megnövekedett kapacitásainak egy részét a meglévő partnerek mellett már az új vevők is lekötik. A következő években induló modellekhez köthető megbízásokon túl több áttelepítési projektet is elnyert a cég. A vállalat stratégiai célja a jövőben, hogy az autóiiparon belül az egyre népszerűbb hajtás független, elektromos típusokhoz gyártson alkatrészeket, valamint a gépjárműiparon kívül is tovább bővítse stabil, hosszú távú üzleti kapcsolatait.

A sikeres időszak közben 2020 és a koronavírus merőben más évet hozott a HAJDU Cégcsoport különböző iparágban érdekelt társvállalatai számára. Amíg a HAJDU Autotechnika Zrt.-nél az autóiipari volumenek hirtelen csökkenésére kellett működni stratégiát találni, addig az épületgépészeti termékeket gyártó HAJDU Hajdúsági Ipari Zrt. végig stabil piaccal számolhatott. Az épületgépészeti termékeket gyártó vállalat új és megújult termékei folyamatosan jelentek meg a piacon, – HP-Tower hőszivattyús forróvíztároló; SMART, SMILEY elektromos forróvíztárolók; IDE/IND...F indirekt fűtésű forróvíztárolók – amelyeket a formabontó, szögletes kivitelű HAJDU CUBE elektromos forróvíztároló követett.

A HAJDU Autotechnika Zrt. már nem volt ilyen szerencsés a pandémiát illetően, gyártási volumene és árbevétele a tavaszi hónapokban drasztikusan visszaesett, ugyanakkor a cég gyorsan reagált az átalakult piaci helyzetre és működését az aktuális vevői igényekhez igazította. Csökkentett kapacitással, de folyamatos termeléssel vésztették át a rendkívüli időszakot, amely végül kora ősszel normalizálódni látszott.

2021-et már erősen kezdték a HAJDU társvállalatai, és az esztendő végével is pozitívan alakultak a mutatóik, a korábbi évek növekedését folytatva összesen mintegy 22 Mrd forint árbevételt könyveltek el.

A 2022-ben 70. évfordulóját ünneplő HAJDU szép tervekkel vágott bele a jubileumi évbe, de a februárban kirobbanó orosz-ukrán háború gyorsan átszabta elképzeléseit. A konfliktus következtében bevezetett szankciók nem csak gyártói tevékenységüket, hanem értékesítésüket egyaránt befolyásolják. Az alapanyaghiány és az árak növekedése mellett a legnagyobb problémát az energiaárak drasztikus emelkedése jelenti,

amelynek normalizálódására az esély egyelőre igen csekély. Ugyanakkor az energia piacon kialakult magas árszint és ellátási bizonytalanság soha nem látott keresletet generált a hajdu termékek iránt, amelyet a cég sikeresen meglovagol és növeli értékesítési volumenét, bővíti vevőkörét. Cégcsoport szinten a növekedés folytatódik, az árbevétel már 30 Mrd Ft.

A következő időszakban a több mint 2,4 milliárd forint keretösszegű középtávú beruházási csomag megvalósítása lesz a kiemelt projekt a cégcsoportnál, amely több évet vesz igénybe, a tervezett befejezése 2024. Markáns részt képviselnek a csomagban az energia költséget csökkentő beruházások. Első mérföldköve, a 2022. októberben átadott 496 kW összteljesítményű napelempark, amely mostantól a hajdu termékek gyártását helyben termelt villamos energiával támogatja. A komplex beruházás során a jövőben fejlődik még a vállalatok informatikai rendszere, emellett komoly infrastrukturális és technológiai fejlesztéseket is tartalmaz.

Az új és megújult hajdu termékek

A 2022 októberében átadott napelempark

Innovatív fejlesztései, nagyszabású tervei alapján a HAJDU Cégcsoport célja stabil, fenntartható működésének folytatása, valamint gazdasági és társadalmi példamutatás a következő generációk számára.

HAJDU Cégcsoport

4243 Téglás, külterület 0135/9. hrsz.

telefon: (52) 582-700

email: hajdu@hajdurt.hu | www.hajdu.eu